

Dundadznieks

Dundagas pagasta padomes izdevums

2. Ipp. Četrkājainie draugi un mēs.

4. Ipp. Ciemā esot vāji dzēruši...

5. Ipp. Pavērsiens sociālajā darbā.

6. Ipp. Jānis Apsītis: "Manī ir saulgriežu sajūta."

7. Ipp. Par laimi, Dievs daudz jautā.
Izlaidumu laiks.

Ievlejas zied un līgo

Pēdējā gadsimta ceturksnī daudz kas ir mainījies. Ievlejas ir skaists paraugs, kā zināmā mērā neatkarīgi no sabiedrības turīguma, no īpašuma formas maiņas un tautā valdošā noskaņojuma kaut kas var plaukt un zelt — kā puķe pagasta mundiera pogcaurumā. Celojumā laikā un pa Ievleju mazdārziņiem aicināju Ināru Čaunāni un Bīrutu Kinčiusu.

Sākums. Apvedceļa vieta

I.Č.: — Tur, kur tagad atrodas mūsu mazdārziņi, bijis paredzēts apvedceļš. Bet to neļāva izbūvēt. Tad to reizējais izpildkomitejas priekšsēdētājs Arnolds Vērdiņš izkārtoja vietu mazdārziņiem. Katrs gabaliņš — 600 kvadrātmētru. Interese bija liela, cilvēki rakstīja iesniegumus. Enerģiska bija pirmā priekšsēdētāja Elga Vesele. Viņa iekārtoja ūdensvadu.

B.K.: — Es arī uzrakstīju iesniegumu un dabūju zemīti. Bet īsti nesapratu, ko ar to iesākt, un atdevu. Tagad tur esmu atkal — piektu gadu.

I.Č.: — Mums bija jāievēro noteikumi. Visām dārza mājiņām vajadzēja būt ar projektiem. Nedrīkstēja būt elektrība. Kad Vērdiņš pats dabūja gabaliņu mūsu ielā, tad viņš panāca, ka līdz viņa mājiņai ievēl elektrību. Tā mēs, kas bijām tajā līnijā, tikām pie elektrības. Ūdens gan nevienam netrūkst. Jāmaksā tikai pieci lati sezonā.

Prieks pašiem un citiem

B.K.: — Cik daudz cilvēku iziet caur Ināras dārzu! Kā viens prom, tā otrs klāt. Skolas bēriņiem ir ko redzēt — tur skraida pieradināti zaķi, cūciņa, zied dažādas puķes. Ievlejas ir mūsu kopība. Bieži sapulcējamies uz tēju vai kafiju. Mūsu vidū ir zvejnieki, kas atved zivis, tad kopā cepam butes. Vietējais biteneks allaž cienā ar pirmo medu. Visiem labi.

Un skaistais Ievleju sajeta laukumiņš Pie avota! Ināra ir ļoti čadīga. Ir doma uzbūvēt šūpoles. Drusku gan bail — ja nāktu vairāk ļaužu, varbūt sāktu lauzt.

Miera osta. Vismaz pagai- dām

I.Č.: — Demolējuši ir tikai vienreiz. Kad puikas nāk zemenēs vai kādu rabarberu nošķin, to es par pārkāpumu neuzskatu.

B.K.: — Zinām, ka magones nedrīkst audzēt, bet kādreiz jau izaug. Nu, ja nāk pār žogu viens ar nazīti rokās pie magones — lai nāk, nogriezīs un aizies. Tagad ir posts ar metālu, jo netālu atrodas uzpirkšanas vieta.

■ Ziedu ugunkurs.

Foto no I. Čaunānes albuma

Kopš 1981. gada zeļ un plaukst Ievleju mazdārziņu kolonija. Ievlejām ir sava karogs un tradīcijas, tas ir dzīvesveids 103 dārziņu saimniekiem. Tā ir sakopta 6,5 ha teritorija gandrīz pašā Dundagas centrā.

I.Č.: — Visumā mums tomēr ir mierīgi.

Ievlejas — pavism

I.Č.: — Ir tādi, kas katru sestdienu un svētdienu no Rīgas brauc rušināties savā pleķīti, — dārziņš palicis mantojumā. Daudzi vasarā dārza

Paražas

I.Č.: — Kad sasniedzām pilngadību, 2002. gadā, Vērdiņas kundze pati izsūva Ievleju karogu. Tas glabājas pie manis. Uzstādījām mastu, rīkojām karoga atklāšanas svētkus. Uzvelkam uz Jāniem, rudenī — Ražas

Redaktora ziņa

Jautāsim!?

Ir tāda apbružāta anekdote. Bērns, iedams pa pludmali, tik ilgi krit uz nerviem vecmāniņai (mammai, tētim) ar nebeidzamajiem jautājumiem, līdz pieaugušais neiztur un atcērt: "Ja tu man vēlreiz vaicāsi "kāpēc?", es tevi iemetēšu jūrā!" Bērns tūdaļ atkārto: "Kāpēc?"

Anekdoti īstībā ir skumja. Mūs, pieaugušos, raksturo nejautāšana. Reizēm nejautājam tāpēc, ka baidāmies, reizēm tāpēc, ka esam zaudējuši zinātāri. Savukārt, klaušoties līdz cilvēku teiktajā, bieži vien nesadzīrdam jautājumus.

Domās pārlapojot šo avīzi, kas iznāk pēc Jāniem (jo pagasta padomes sēde notika mūneša otrajā pusē), neviļšus secināju: diezgan daudz jautājumu! Par jautājumiem runā un tos uzdot mūsu luterānu

draudzes mācītājs. Jautājumi izskanēja arī šīs draudzes dienās. Jautājumi kveld kādas devītās klases beidzējas pārdomu rakstā. Savukārt es pats, iztaujādams sarunu biedru Jāni Apsīti, pretī saņēmu atbildes, kas atkal rosina jaunus jautājumus...

Domāju, ka avīzes uzdevums nav tikai saklausīt gaisā virmojōšos jautājumus un lūkot tos skaidrot, bet arī jautāt pretī. Jautāsim sev un ciitmē!

Es jautāju, tātad es esmu.

Alnis Auziņš

Nākamreiz tiekamies
augusta numurā!

Svētks svin kā kurš māk — cits līge, cits dance, cits plūmpe āl. Kas tādā šerpāk — iet mekelt paparž zied, no sākam bare, vēlāk kauč kā izgades — pa pārem vien. Un tā mekle pa dačkam to zied, kamēr saul uzlec. Le viņem visem veices! Jāņu i tik vienreiz pa gād.

Veces Mazes

Taišnes uz Jāņem

Gait Jāns nav jok liet, un paš to svētk svīnšen vien otar tā samoc, ka peic tam nevar attaptes kād nedēļ.

Uz Jāņem taises viss. Cits cep rauš, tais sier, cits brūve āl, cit sa poš māj un sētsvīd, sagāde meijs, jāņzāls, pin kroņs.

ballē un vēl lielākos pasākumos. Tagad arī dāņu viesus uzņemam. Dāņi mums sūta puķes.

B.K.: — Pirmajos rudens svētkos izdomājām ķirbju balli. Kā visi vēla savu ražu! Katrreiz rīkojam izstādi. Esam taisījušas kompozīcijas. Ārija Lagzdiņa ir slavena ar dabas veidojumiem. Tradicionāls ir ziedu ugunkurs uz Jāniem, ko Ināra veido kopā ar trim četrām meitenēm.

I.Č.: — Draudzējamies ar Lauciņu mazdārziņu dārzkopjiem. Katru gadu apmeklējam Elgas Veseles atdušas vietu Sumburu kapos.

Saieta vieta Pie avota

B.K.: — Vairāk nekā piecus gadus mums ir skaista saieta vieta. Agrāk tur bija izgāztuve, kas reizi par višām reizēm bija jālikvidē. Nošķūrējām visu līdzenu, bet dejas laukums vēl sēžas.

I.Č.: — Divreiz gadā taisām svētkus — uz Jāniem un Ražas balli. Pārsvārā ierodas no dārziņiem. Šoreiz sagādījās, ka sen aizrunātā kapela izrādījās skaitliski kuplāka. Dabūju meklēt papildus ballētājus. Labi vien ir. Lai prieks arī invalidiem.

Kā Donkhots ar dzirnavām?

I.Č.: — Daudz netrūkst, lai piedalītos valsts skatē, ja tāda būtu. Vajadzētu vēl tikai skaistu žogu apkārt. Kur vēl tagad tik sakopti dārziņi?

B.K.: — Viegli gan neiet. Vajadzētu vēl sakopti visu upes krastu līdz attīrišanas iekārtām, bet cilvēki neņāk uz talkām.

I.Č.: — Tur, kur kādreiz atradās dzelzceļš, bija izgāztuve. To likvidēja. Cik maius ar stikliem aizvedām! Gar avotu bija tikai stikli un plastmasas pudeles. Kopā iztīrijām alu upes krastā. Tur arī meta atkritumus, stiklus, zarus. Cilvēki redz, ka ir muļķi, kas tīra un tīra, un galu galā

Alnis Auziņš

dās tikai viens Jānis. Vēl viens Jānis un viena Līga atradās dejotāju vidū. Dejotājiem piepalīdzot, viltus Jāni un Līgas cits citu apdziedāja.

Pēc tam vakars turpinājās ar zalumballi. Ballē līgotāji iztureja līdz pašām beigām, spītējot lietum, ka nakts vidū atcerējās, ka ir taču Jāni. Bet tas jau nekad nevienu nav traucējis kārtīgi nolīgot (par laimi, mūsu pusē bez lieliem negadījumiem).

Una Upīte

Skaidro lietpratējs

Par četrkājinajiem draugiem

Suni un kaķi, īpaši pagasta centrā, ir mūsu dzīves īstenība un arī raižu iemesls. Par suņu un kaķu turēšanas noteikumiem (sk. arī tālāk), par trakumsērgas bīstamību un citām svarīgām lietām atgādina veterinārārsts **Vilmārs Zakars**.

Diemžēl joprojām neapzināmies traks kakis. Kastrēts, bet uz trim die-trakumsērgas bīstamību. Nesen Dau-gavpilī viens cilvēks nomira no tra-kumsērgas. Pēc tam gan iedzīvotāji izmaksāja aptuveni no Ls 1,50 līdz Ls 3,00, bet izmaksas varētu nedaudz no kaķa. Pirmkārt, tāpēc, ka tieši kakis pieaugt. **Dzīvnieku drīkst vakcinēt Agita Zakare un Indra Baumane. Veterinārārsts vai nu jāuzaicina pie sevis uz mājām, vai nu jāatved, vai arī vakcinējamie dzīvnieki jāaizved pie veterinārārstēm.** Viņu pienākums ir, pirmo reizi potejot dzīvnieku, izrakstīt vakcinācijas grāmatiņu. Īpašniekam, ejot pastaigā ar suni vai vedot to automašīnā, grāmatiņa jāņem līdz Ls 500 un no Ls 500 līdz Ls 1000. Līdz šim jauns pieder juridiskai personai, tad sods paredzēts no Ls 10 līdz Ls 500 ar suņa konfiskāciju. Otrreizējā gadījumā soda lielums attiecīgi no Ls 10 līdz Ls 500 un no Ls 500 līdz Ls 1000. Līdz šim jaunieks negādījums un suns kādam iekož, tad jāparāda grāmatiņa (sunim gan tik un tā zināms laiks būs jāpava-da karantīnā). Te jāpiebilst, ka rajonā pērn zināmi 140 sakošanas gadījumi, mūsu pagastā — 15.

Der apsvērt arī šādu iespēju: ie-priekš izziņotos laikos potējamos dzīvniekus atved noteiktās vietās. Kolkas pagastā tā notiek, iedzīvotāji ir atsaucīgi. Baidos, ka pie mums atsau-cība nebūs tik liela, bet izmēģināt var.

Devīnēsmito gadu beigās Dundagā daudzdzīvokļu mājas trešajā stāvā bija nav vakcinēti.

Pērn rajonā bija zināmi 165 tra-kumsērgas aizdomu gadījumi, Dunda-gā 22, to skaitā 4 lapsas un 2 jenoti. Šogad 60 rajonā, 7 Dundagā — 1 kaķis, 4 sunji (divi nevakcinēti), 1 briedis un 1 lapsa.

Deviņēsmito gadu beigās Dundagā daudzdzīvokļu mājas trešajā stāvā bija

No pašvaldības gribētu sagaidīt pretimnāšanu kļaiņojošo suņu un kaķu kēršanā. Viena iespēja ir slēgt līgumu ar *Janvāriem*. Viņiem ir kērāji, īpašas šautenes iemidzinošu lādiņu šaušanai un novietnei Talsos. Otra ie-spēja — darīt to kādam apmācītam pašvaldības darbiniekam. Būtu jāat-rod uzturēšanā vieta kādiem pieciem dzīvniekiem tepat pagastā. Ja noķer-tais suns (gandrīz visiem ir īpašnieki!) saimniekam ir mīš, viņš to sameklēs un arī samaksās par noķeršanu, iemi-dzināšanu, uzturēšanu, ārstēšanu, atblusošanu utt. Tā būtu laba mācība citiem. Taču īpaša šautene vien maksā-ļoti dārgi. Tā kā pašvaldībai drīzāk jāsadarbojas ar *Janvāriem*.

Jāatgādina, ka Dundagā joprojām ir spēkā 1999. gadā pieņemtie suņu un kaķu turēšanas noteikumi (sk. tālāk!). Nav spēkā vienīgi 7. punkts. Tagad kļaiņojoša suņa saimnieku var brīdināt vai arī sodīt līdz 250 latiem. Ja suns pieder juridiskai personai, tad sods paredzēts no Ls 10 līdz Ls 500 ar suņa konfiskāciju. Otrreizējā gadījumā soda lielums attiecīgi no Ls 10 līdz Ls 500 un no Ls 500 līdz Ls 1000. Līdz šim jaunieks negādījums un suns kādam iekož, tad jāparāda grāmatiņa (sunim gan tik un tā zināms laiks būs jāpava-da karantīnā). Te jāpiebilst, ka rajonā pērn zināmi 140 sakošanas gadījumi, mūsu pagastā — 15.

Der apsvērt arī šādu iespēju: ie-priekš izziņotos laikos potējamos dzīvniekus atved noteiktās vietās. Kolkas pagastā tā notiek, iedzīvotāji ir atsaucīgi. Baidos, ka pie mums atsau-cība nebūs tik liela, bet izmēģināt var.

Vēl gribu atgādināt, ka govīm, aitām, cūkām un kazām jābūt reģis-trētām un numurētām. Ja dzīvniekus laikus nereģistrēs (20 dienās), tie no-nāks riska ganāmpulka sarakstā, savu-kārt, ja ganāmpulkā ienācis nelegāls dzīvnieks, tad veterinārārastam jāiz-meklē viss ganāmpulks. Jāatceras — nelegālos dzīvniekus grūti legalizēt! Dzīvnieks ir jāpērk ar dokumentiem. Tāpat no saimniecības nedrīkst izvest

ras un vēsturisko mantojumu. Ad-ministrēs ar Ekonomikas ministrijas starpniecību. Paredzēts atklāts projektu konkursā. Projektu ie-sniedzēji var būt pašvaldības, valsts aģentūras, tūrisma asociācijas, profesionālās tūrisma organi-zācijas, bezpelēnas organizācijas, kam pieder vai kas administrē vēsturisko mantojumu.

6. **Ekotūrisma izveide** dabas liegumu teritorijās. Administrēs ar Ekono-mikas un Vides ministrijas starpniecību. Paredzēts atklāts projektu konkursā. Atbalstīs projektus, kas paredz liegumu robežu no-teikšanu, informācijas centru un infrastruktūras izveidi, tūrisma zīmju uzstādīšanu, zemes iegādi liegumu teritorijās.

7. **Reģionālo ceļu būvniecība.** Ad-ministrēs ar Satiksmes ministrijas starpniecību. Paredzēts atklāts projektu konkursā. Atbalstīs kustības drošības uzlabošanu tranzītce-los.

8. **Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju attīstība.** Administrēs ar Informācijas sabiedrības biroja starpniecību. Atbalstīs projektus pašvaldību, izglītības iestāžu, bibliotēku, arhīvu un muzeju infor-mācijas sistēmu izveidei, informācijas digitalizāciju, lai veicinātu valsts līmeņa sistēmas izveidi.

Ar Reģionālās attīstības un paš-valdību lietu ministrijas starpniecību administrēs un rīkos atklātu projektu konkursā. Atbalstīs pro-

jetus, kas paredz publisko inter-neta pieejas punktu izveidi bibli-otēkās, pašvaldībās, arhīvos, pasta nodaļās, izglītības iestādēs.

Ar Satiksmes ministrijas starpniecību administrēs atklātu projektu konkursā. Atbalstīs informāciju un komunikāciju tehnoloģiju attīstību reģionos, platjostas tīklu izveidi.

9. **Sociālās infrastruktūras izveide.** Administrēs ar Veselības ministrijas starpniecību. Atbalstīs primā-rās veselības infrastruktūras uzla-bošanu, iecerēts izveidot 8 primā-rās veselības centrus. Finansiālais atbalsts paredzēts neatliekamās medicīniskās palīdzības sistēmas infrastruktūras, ēku un iekārtu uzlabošanai 11 slimnīcās un vadī-bas centra izveidei, asins donoru informācijas sistēmas izveidei.

10. **Atbalstu ES pirmsiestāšanās Kohēzijas fon-da finansētajā projektā** ūdenssaim-niecības infrastruktūras sakārto-šanai. Ir pabeigta sociāli ekonomiskās pamatoības izpēte un patlaban sa-ksano projekta ieviešanu, kas ir gana garš un sarežģīts process.

Ar Izglītības un zinātnes minis-trijas starpniecību administrēs profesionālo skolu ēku renovāciju un aprīkojumu iegādi, augstāko izglītības iestāžu apmācību iekār-tu, datoru un ēku auditoriju reno-vāciju.

11. **Ar Labklājības ministrijas starpniecību administrēs sociālās aprūpes iestāžu un sociālās re-habilitācijas institūciju modernizāciju, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju attīstību sociālās aprūpes iestādēs, lai izveidotu vieno-tu informācijas sistēmu par cilvē-kiem ar īpašām vajadzībām.**

12. **Ar Labklājības ministrijas kopā ar**

dzīvniekus bez numura, kaut vai ma-zus sīvēnus. Pati reģistrēšana un nu-murēšana nav dārga.

Alnis Auziņš

25.05.1999. Saistošie noteikumi Nr. 3
Dundagas pagastā (Protokols Nr. 5, 26.š.)

Dundagas pagasta

suņu un kaķu turēšanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 43. pantu un likuma "Par nodokliem un nodevām" 12. p.

1. Visi suni un kaķi, kas vecāki par vienu gadu (arī medību suni), katrai gadu ir jāreģistrē pagasta padomē. Pirms reģistrācijas dzīvnieki ir obli-gāti jāvakcinē pret trakumsērgu.
2. Par suņu un kaķu reģistrāciju ir jā-maksā nodeva, jāizpērk žetons (cenas norādītas pielikumā).
3. Ārpus telpām suni jātūr piesieti vai arī saimnieka iežogotā teritorijā, ja nepieciešams, saimniekam jāizliek uzraksts "Nikns suns".
4. Suni izvest pastaigā drīkst tikai līdz 1,5 m garā pavadā un ar uzliktu uz-purni.
5. Bez pavadas un uzpurna suņus at-ļauts turēt vai palaist tikai līdz suņu ap-mācību un pastaigu laukumos un ganot lopus.
6. Medību sunu atrašanās medību pla-tībās ir atļauta, piesakot medības attiecīgajā dienā valsts mežniecībās.
7. Šis punkts nav spēkā. Sk. iepriekš!
8. Izvedot dzīvniekus pastaigā, līdz jaunem inventārs ekskrementu sa-vākšanai (ja dzīvnieki tos atstājuši ārpus vietām, kas paredzētas dzīv-nieku pastaigām).

Padomes priekšsēdētājs G. Laicāns

Sociālās palīdzības fondu adminis-trēs atklāto projektu konkursu alternatīvās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpoju-mu attīstībai.

Eiropas Sociālais fonds saskaņā ar nacionālo programmu paredz finan-sēt šādas nozares.

1. Mācību programmu izstrādi.
2. Atbalstu izglītības iestādēm, kurās paaugstina izglītības kvalitāti.
3. Nodrošināt subsidēto nodarbinātību.
4. Sociālās rehabilitācijas programmas.
5. Jauniešu ar speciālām vajadzībām integrēšanu sabiedrībā.

Savukārt **Eiropas lauksaimniecības vadības un garantiju fonds** par-edz atbalstīt mežu stādīšanu, tehn-nisko palīdzību un apmācības.

Dundagas pašvaldība jau ir ieklau-ta **ES pirmsiestāšanās Kohēzijas fon-da** finansētajā projektā ūdenssaim-niecības infrastruktūras sakārto-šanai. Ir pabeigta sociāli ekonomiskās pamatoības izpēte un patlaban sa-ksano projekta ieviešanu, kas ir gana garš un sarežģīts process.

13. **Ar Labklājības ministrijas kopā ar**

14. **Ar Labklājības ministrijas kopā ar**

15. **Ar Labklājības ministrijas kopā ar**

16. **Ar Labklājības ministrijas kopā ar**

17. **Ar Labklājības ministrijas kopā ar**

18. **Ar Labklājības ministrijas kopā ar**

ja preses kioskā pārdošanā esošo preču sortimentā ir tabakas izstrādājumi vai ar akcīzes nodokli apliekamie bezalkoholiskie dzīvnieki (4.13. apakšpunkt).

Ar grozījumiem noteikts, ka speci-alizētajos autoveikalos jālieto kases aparāts (4.17. apakšpunkt), ja pārdošanā esošo preču sortimentā ir alkoholiskie dzīvnieki dzīvnieki (4.1. apakšpunkt), kur stingrās uzskaites reģistrētās kvīts vie-tā jāsāk lietot kases aparāti, ja pārdošanā esošo preču sortimentā ir alkoholiskie dzīvnieki dzīvnieki (4.1. apakšpunkt).

Arī preses kioskos stingrās uzskaites kvīts vietā jāsāk lietot kases aparāti tad,

ja preses kioskā pārdošanā esošo preču sortimentā ir tabakas izstrādājumi vai ar akcīzes nodokli apliekamie bezalkoholiskie dzīvnieki (4.13. apakšpunkt).

Turpmāk juridiskās un fiziskās per-sonas varēs izmantot VID reģistrētu bilieti, iekāsējot maksu par brīvdabas objektu apskati (5.11. apakšpunkt) un maksu par brīvā dabā rīkotu atpūtas vietu izmantošanu un tajās lietojamā inventāra nomu (5.12. apakšpunkt).

Arvīds Dailidovičs, VID KRI Talsu noda-las Konsultāciju daļas galvenais inspek-tors

Grozījumi kases aparātu lietošanā

Latvijas Republikas Valsts ieņēmu-mu dienests (VID) 27.05.2004. ar rīko-jumu nr. 826 ir pieņemis grozījumus 28.01.2004. rīkojumā nr. 150 **Par atbri-vošanu no kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu lietošanas. Izdarītie grozījumi rīkojumā stājās spēkā no 02.06.2004.**

VID reģistrētu stingrās uzskaites

kvīti drīkst izmantot juridiskās un fiziskās personas, kas sādzīgās pakalpojumus pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā), ja to skaidrās naudas ieņēmumi mēnesī kopā nepārsniedz 10 minimālās mēneša darba algas (rīk. nr. 150 apakšpunkt 3.5.), bet grozījums noteikts, ja skaidrās naudas ieņēmumi mēnesī divus mēnešus pēc kārtas pār-

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 21. jūnijā

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Stumbra māja* (2,4853 ha, dzīvojamā māja, šķūnus un kūts), *Irbnieki* (26,6 ha), *Vecdzērves* (11,4 ha), *Lejaskalni* (17,9 ha), *Skudrīnas 2* (6,0 ha), *Akmēnakalni* (11,1 ha) un no īpašuma *Pāri* atdalāmā 13,7 ha zemes gabala.

► Kāļu skolas izsoles sākumcena

Noteica īpašuma *Kāļu skola* izsoles sākuma cenu Ls 5000 un noteica 30 dienu pieteikšanās laiku.

► Zemes piešķiršana lietošanā

Saskaņā ar likuma *Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos* 2. pantu un iesniegtajiem pieprasījumiem piešķir pastāvīga lietošanā 11,2 ha zemes saimniecības *Jaunsētas* veidošanai, 4,5 un 4 ha zemes saimniecības *Ērgli* veidošanai un 0,8 ha saimniecības *Grāveri* veidošanai.

► Arhitektūras un plānošanas uzdevums

Atļāva īpašumam *Annes* saņemt ar-

hitektūras un plānošanas uzdevumu saimniecības ēkas renovācijai par atpūtas māju.

► PHARE 2002 projekts *Viedā Kurzeme*

Nolēma piedalīties kopējā projekta *Viedā Kurzeme*, ko iesniedz Ventspils dome sadarībā ar Liepājas domi un Talsu, Ventspils, Liepājas un Saldus rajona pašvaldībām. Paredzēts sagatavot projektu jaunu interneta pieslēgumu izveidei visā Kurzemes reģionā, lai vietas skolas un bibliotēkas varētu izmantot tiešos interneta sakarus, skolu datorklašu tehniskai atjaunošanai un publisko interneta piekļuves punktu izveidei.

► Datorpakkalpojumu maksi

Apstiprināja vienotu datorpakkalpojumu maksu ar MS Office programmatūru un interneta pieslēgumu — Ls 0,60 stundā.

► Aizsargjosla būvējamai kanalizācijas trasei

Pagasta padome apņemas segt valsts nodevas samaksu par nostipri-

nājuma līguma sagatavošanu zemju īpašniekiem, kuru īpašumiem tiks noteikts apgrūtinājums saistībā ar kanalizācijas trases izbūvi no Jaundundagas un Dundagas attīrīšanas iekārtām.

► Individuālais darbs

Atļāva Ivaram Cerminkam individuālo darbu — zvejniecības pakalpojumus.

► Līgums ar Dundagas Romas katoļu draudzi

Apstiprināja pagasta pašvaldības sadarbības līgumu ar Dundagas Romas katoļu draudzi.

► Volejbola komandas *Ziemeļkurzeme* atbalsts

Nolēma atbalstīt volejbola komandu *Ziemeļkurzeme* un piešķir Ls 360 formas tērpu iegādei (12 gab.).

► Internāta darbība

Iepazinās ar pils direktorei Andas Felšas izstrādāto lēmuma projektu par turpmāko pagasta internātu darbību. Secināja, ka saņemti 7 iesniegumi 2004./2005.mācību gadam (Ances pagasts — 2, Kolkas pagasts — 1, Valdgales pagasts — 4). Līgums par savstarpējiem norēķiniem slēgts tikai ar Ances pagastu.

Nolēma pārdēvēt internātu par

jauniešu mītni, kurā uzņemami jaunieši no 16 gadu vecuma. No 1. septembra Dundagas vidusskolas audzēkņiem maksā par jauniešu mītnes izmantošanu tiek noteikta Ls 0,92. Pārējiem jauniešu mītnes izmantošajiem paliek spēkā Dundagas pagasta padomes apstiprinātie maksas pakalpojumi par internātu izmantošanu.

► Nosaukumu piešķiršana

No īpašuma *Pāri* atdalāmājam 13,7 ha zemes gabalam piešķira nosaukumu *Jaunpāri*. 67,5 ha zemes gabalam *Silgalī* piešķira nosaukumu *Silgalī*. No īpašuma *Dīzavotīni* atdalāmām 7,8 ha gabalam piešķira nosaukumu *Akmēnakalni*.

► Smilts un grants karjeri

Atļāva smilts ieguvu karjerā *Araiši*. Atļāva iegūt 1700m³ grants Vīdales smilts-grants karjerā mežā ceļā *Bērziņi* būvniecībai Zilokalnu iecirknī.

► Tirdzniecības atļauja

Atļāva SIA *Tonuss un partneri* veikt mazumtirdzniecību ar tabakas izstrādājumiem Talsu ielā 20 un saņemt līcenci Akcīzēto preču pārvaldē.

Protokolu pārlūkoja
Aivars Miška

Latvijā

7. jūnijā Rīgā, Brīvības un Elizabetes ielu krustojumā, varēja vērot tēlnieka Gleba Pantelejeva veidoto Konstantīna Čakstes pieminekļa maketu.

9. jūnijā Liepājā atklāja piemiņas sienu holokausta un gulaga upuru piemiņai.

10. jūnijā no mums šķīrās mākslas zinātniece Tatjana Suta.

11. jūnijā Vecrīgā, Vaļņu ielā, remonta laikā sagruva nams; uz laiku drupās apraktos strādniekus izdevās glābt.

12. jūnijā mazāk nekā puse Latvijas balsttiesīgo iedzīvotāju ievēlēja valsts pārstāvju Eiropas Parlamentā.

13. jūnijā aviokatastrofā gāja bojā Fridenbergu dzimtas pārstāvās, pazīstamais aerofotogrāfs Jānis Vītinīš.

18. jūnijā Saeima noraidīja īres griestu *iesaldēšanu*.

21. jūnijā pēc divu gadu pārtraukuma priekškaru vēra Nacionālā teātra Lielā zāle.

Putnu dienas Grobiņā

4. VI jau trešo gadu notika *Putnu dienas*. Liepājas pusei *salidoja* to pagastu pārstāvji, kuru ģerboni attēloja putni. No 14 šādām Latvijā pašvaldībām bija ieradušās 9.

Tālākie putnu ģerbonu īpašnieki bija braukuši no Madonas, Līvāniem, Dagdas un Gulbenes. Pat tie, kas ceļā bija pavadījuši pat 7 stundas, spēja vēl smaidīt. Tā kā Dagda ierādās pēdējā, tad nākamās *Putnu dienas* notiks tur.

Delegācijas laipni sagaidīja un uzrunāja Grobiņas domes priekšsēdētājs. Tad Grobiņai visu labu vēlēja cīņi. Domes priekšā varēja aplūkot visu atbraukušo pašvaldību ģerboņos redzamos putnus, arī mūsu medni. Ar savu simbolu iepazīstīnājām, rādot medņa riesta deju. Citi dziedāja, trallināja, stāstīja teikas...

Iepazināmies ar pilsētu. Grobiņa ir jauka, sakopta, ar savu vēsturi un ļoti jaukām ziedu kompozīcijām. Iestādījām cerījus pie Grobiņas vidusskolas. Ciemošanās noslēdzās ar atpūtas vakaru Vērgales pagasta *Laikās* pie Baltijas jūras, ēdot ļoti gardu zivju zupu.

Tā bija jauki un lietderīgi pavadīta diena. Ir vērts aizbraukt aiz sava pagasta robežām, lai kaut ko pamācītos, salīdzinātu un saprastu, ka arī mums ir ko parādīt!

Santa Maksimoviča, viena no Dundagas delegācijas piecīšiem

Pasaulē

5. jūnijā 93 gadu vecumā mira bijusais ASV prezidents Ronalds Reigans.

6. jūnijā Stokholmā (Zviedrija) ārēdījās neonacistu grupas.

8. jūnijā Venera šķērsoja Sauli, kas notiek 4 reizes 243 gados.

8. jūnijā Irākā gāja bojā pirmais Latvijas karavīrs — sapieris Olafs Baumanis.

10. jūnijā jauno komponistu konkursā Parīzē galveno balvu ieguva Santa Ratniece.

No 15. līdz 23. jūnijam Latvijas futbola izlase pirmo reizi tās vēsturē piedalījās kontinenta meistarsacīkšu finālā.

19. jūnijā Briselē ES līderi vienojās par ES konstitūcijas projektu.

20. jūnijā Dagestānā uzspridzināja naftas vadu, izplūda 40 t naftas.

20. jūnijā Japānas dienvidos taifūnā bojā gāja vairāki cilvēki.

Eiropas Parlamenta vēlēšanas Dundagas pagastā

NPK/ Kandidātu saraksta nosaukums	Neveja	Vīdale	Kāļki	Dundaga	KOPĀ	%
1. Latvijas Sociālistiskā partija	0	0	0	8	8	0,71
2. Tautas partija	5	8	10	69	92	8,15
3. Konservatīvā partija	2	0	6	10	18	1,59
4. Latgales gaisma	0	0	0	1	1	0,09
5. Apvienība <i>Tērvzemei un brīvībai/LNNK</i>	31	37	44	378	498	44,1
6. Politisko organizāciju apvienība <i>Par cilvēktiesībām vienotā Latvijā</i>	0	0	0	2	2	0,18
7. Apvienotā sociāldemokrātiskā labklājības partija	0	0	0	2	2	0,18
8. Tautas saskaņas partija	0	0	0	2	2	0,18
9. Zaļo un zemnieku savienība	0	6	8	49	63	5,58
10. Latvijas Pirmā partija	10	5	4	22	41	3,63
11. Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija	2	4	4	32	42	3,72
12. Jaunais laiks	19	21	34	191	265	23
13. Savienība <i>Latvijas celš</i>	2	9	3	60	74	6,55
14. Kristīgi demokrātiskā savienība	1	0	2	4	7	0,62
15. Politiskā organizācija (partija) <i>Eiroskeptiķi</i>	0	1	2	11	17	1,24
16. Sociāldemokrātība savienība <i>SDS</i>	0	0	1	7	8	0,71
KOPĀ	72	91	118	848	1129	

Viesu nams Krūzīni aicina

Piecas dienas pirms Jāniem durvis vēra jaunais viesu nams. Uz sarunu aicināju tā īpašnieci *Drosmu Greiško*.

— Sākotnēji te domāju būvēt aptieku un tāpēc iegādājos zemi. Bet ... apmeklētu tācī vieta. Uzklasot arī ēku celt nost no ceļa, nedaudz dzīļu-dundadznieku ieteikumus, dzīma ideja celt viesu namu. Dundagā tikpat kā nebija iespēju pāest. Vasarā daudz ceļotāju, arī ārziņnieku.

— SAPARD vilcienā ielēcāt pēdējā brīdi. Ko nozīmē šis atbalsts?

— Jā, paspēju. Ēku uzcēlu par saviem līdzekļiem. Pārdevu zemi pie jūras un nēmu kredītu. To līdzekļu daļu, ko no SAPARD dabūšu atpakaļ, saņemšu tikai pēc 1. augusta. SAPARD programma noteica to, ka es šo māju nevarēju celt tikai kā ēdināšanas uzņēmumu. Vajadzēja būt viesu namam.

Lielu paldies par atbalstu grībū teikt Dundagas pašvaldībā un īpaši Gunāram Laicānam, Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītāji Juzefai Klavai, Talsu mākslīniekiem interjeristam Andrim Vītolam,

— Esmu runājis ar uzņēmējiem, kas neriskē ar šādu ieceri, jo ziemā, lūk, esot tukšā sezona.

— Jūrmalā tāpat izjūt sezonas grūtības. Taču dzīve turpinās cauru gadu. Es tūc valsts un pašvaldības attīstībai. Ja cilvēkiem klāsies labāk, būs darbavietas, viņi varē

Ciemos

VĀDZERE

Fricis Īvnieks pagasta aprakstā (Dundaga, 1933. g.) min, ka "dundadznieki labprāt mīl iedzert, sevišķi pašbrūvēto alu. Kad ie- dzērušies, tad viena ciema iedzīvotāji mīl palielīties pret cita ciema iedzīvotājiem. Tā Sausteres ciema saimnieki saka, ka viņi sausu dzerot, ildzernieki — ka ilgi dzerot, labdzernieki, ka labi dzerot, bet vādzernieki — ka vāji dzerot. Tā arī esot cēlušies šo ciemu nosaukumi."

Tātad ciems, kurā vāji dzer. Nu gan vārdiņu vājš var attiecināt ne tikai uz dzeršanu. No 21 ciema mājas (pēc 1941. g. tautas skaitī- šanas datiem) palikušas sešas, tiešie pēcnācēji dzīvo dažās. Pavi- sam, pēc pašvaldības ziņām, Vādzere pašlaik mīt 11 iedzīvotāju.

NO FRIČA ĪVNIEKĀ
PAGASTA APRAKSTA

Vecsaimniecības: Anaži, Dīžķiri, Jaunzemji-Būvmeistari, Kannenieki, Kieki, Mūkzemji-Knūtiņi, Spiceļi, Zvag- vēri-Puriņi.

Sadalītas vecsaimniecības: Anaži: Anaži, Jaunanaži; Kannenieki: Kannenieki, Jaunkannenieki; Kieki.

Bij. rentes māja: Zemdegas.

Mežsarga māja: Kadikis.

Jaunsaimniecību nav.

Spiceļos darbojušās tvaika dzirna- vas, īpašnieks Jānis Spicebergs.

Par Frici Īvnieku

Interesanti, ka Anažu mājas 1887. 31.III (pēc jaunā st. 12. IV) dzimis Fricis Īvnieks, kura datus izmanto- jam katrā ciemu aprakstā. F. Īvnieks bijis darbveža palīgs, vēlāk darbve- dis Dundagas pagasta valdē (1919.1. IV — 1921.31.XII) ar gada pārtraukumu dienesta laikā Latvijas armijā.

Strādājis par darbvedi Dundagas pagasta tiesā (1919.1.V — 1919.1.IX, pēc tam no 1926.15.IX ilgus gadus nepārtraukti līdz 1940. gada vasarai). 30. gados vienlaikus bijis arī revīzijas komisijas locekls Dundagas krājaiz- devu sabiedrībā. Miris 1954. gada vasarā Talsos. Apglabāts Talsu Jaun- ajošos kapos.

(No Kubalu skolas — muzeja materi- āliem. Zījas Ernestam Ābolam sniedzis Friča Īvnieka dēls Vilnis Īvnieks.)

ATSKAŅAS NO SENIEM LAIKIEM

Vilma Kukle, (Lipenberga), dz. 1939.g. Jaunzemos (tagad — Jumari): "Kādreiz mūsu mājas bija Vādzeres ciemā, vēstules adresē bija norādīta Vādzere. Tagad... kas vairs no Vā- dzeres palicis, viss nojaukts. [Pēc pašreizējā iedalījuma māja atrodas Valpenes ciemā.]

Pie šīs zemes tika mans vecais- tēvs, Valpenes barons esot piešķirts. Īsti skaidrs man tas nav. Kādreiz mani senči dzīvojuši nelielā mājīnā, kas atradusies netālu no pašreizējās mājas. Vēl tagad tajā vietā dārza iz- rokam kieģeļus. Tā saukusies laikam Būvmeistari, manu tēvu arī citi sauca par Būvmeistarū Eidi. It kā mājvārds profesijas dēļ. [Būvmeistari kā otrs vārds parādās arī F. Īvnieka aprak- stā, un interesanti, ka pašreizējēs Jumarus par Būvmeistariem sauc Ar- nolds Reinhols no Anažiem. — A.A.]

Šī māja celta ap 1905. gadu, un te jau dzimis mans tēvs — 1909. gadā. Tur, kur tagad mums virtuve, kād- reiz bija manteļskurstenis, to vēl atceros. Māja ir pārbūvēta, mantelis nojaukts. Sienās bija baļķi ar sūnām. Mēs, bērni, sitām skaliņus, un vecāki apmeta. Kad 1993. gadā atkal atnā- cām te dzīvot, virtuve likās par tum- šu. Vīrs zāģēja logam vietu, un tad vecie baļķi vidū smaržoja pēc sve- kiem.

Kādreiz, sadalot zemi trīs daļās, arī māju nosauca trīs vārdos: Jaunze- mi, Jumari un Jakari. Tēva māsa Mar- ta sāka celt jaunu māju upmalā.

Uzslēja saimniecības ēku, bet sasli- ma ar vēzi un nomira. Vēlāk, kad sākām kārtot dokumentus, paņē- mām mājas uz vienu vārdu. Jumari it kā lībiešu valodā nozīmējot Jumis."

BRĪVVALSTS LAIKI

V.K.: "Lieli saimnieki nebija, jo vecajam tēvam Kārlim bija desmit bērni. Viņš bija šejenietis, un Frei- valdi un Zigati mums ir radi. Mans tēvs pēc kāzām aizgāja dzīvot uz Kalķupi par pusgraudnieku. Mēs te atgriezāmies pēc kara.

Tagad te netālu plešas milzīgs klajums, bet kādreiz bija daudz mā- ju. Četrās bija lielsaimnieki: Ķīri, Knū- tiņi, Spiceļi un Kanniki [Kannenieki].

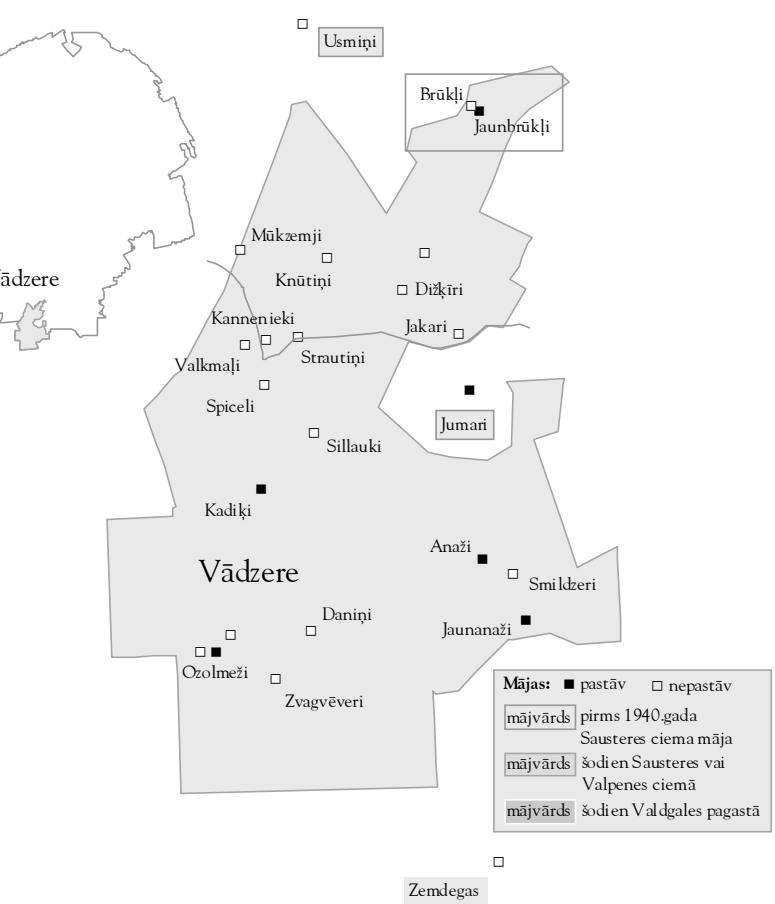
niekvalka alām. Dzegužupītē brālis ar skolasbiedriem bāza rokas alās un vēžoja. Nu vairs nav nekā. Izra- ka lielo novadgrāvi, upīte izsusēja, tagad Dzegužupītē tek tālāk mežā. Mūsu zemē bija arī grants karjers.

Vispirms gāju Ģibzdes skolā. Atceros, gar ceļmalu stādījām liepiņas. Ozolmežos dzīvoja loti labsirdīgi vecīši. Kad gāju uz Ģibzdes skolu, vienmēr aicināja iekšā, deva padzerties. Pabeidzu četras klasses un sāku iet Dinsberga skolā — kājām gar Plintiņiem. Ziemā, dzīlā sniegā pa tacīnu netika, bija jājet apkārt pa lielceļu."

A.R.: "Mums bija 70 ha zemes, kā to dabūja, nezinu. Tēvs visu laiku te dzīvoja. Māja ir celta 1928. gadā, bet šī nav pirmā māja. Bija desmit slau- camas govis. Atceros, ka pie mums brauca ķemt piena paraugus un tai- ūjā analīzes. Plintiņos bija pienotava. Uz Pāces dzirnavām veda malt grau- dus. Uz Dundagu brauca trešdienās, tad bija tirgus, — pārdot kartupeļus un labību. Tājos laikos vairāk brauca uz Ģibzdes ceļu."

Ko viens nevarēja, to izdarīja tal- kās — mēslus veda, sienu plāva, labī- bu kūla."

Elza Vēberga (Jankevica), dz. 1926.g. Zemdegas: "Manas tēva mājas atradās mežā, Raķupes malā, garām tecēja arī Zemdegu valks, kurā vēžo- jām. Tur auga skaisti ozoli, gar mā- ju — liepu gatve. Ārā braucām uz

priekšnieks un pērminders. Viņš apglabāts Sumbru kapos. Manai mammai bija foto — grospaps sēd ar visu amata zīmi. Abi mani vecāki dziedāja baznīcas korī. Apglabāti Valpene kapos."

Arvīds Dinsbergs, dz. 1925.g. Jaunanažos, kur dzīvojis līdz 1945. gadam: "Jaunanaži bija no Anažiem atdalīta zeme, piektā daļa, apmēram 17 ha zemes — kādi 6 ha plāva, kādi 6 ha aramzeme, 3 ha gaļības. Tas pie-

derēja manai mātei Emmai, viņai bija vēl četri brāļi. Mans tēvs no Dīn- gām ieprecējās. Māju uzcēla mātes tēvs, jau ap 1913. gadu. Māja bija maza, mēs bijām septiņi bērni. Bet toreiz bija enerģiski cilvēki. Pēdējos Ulmaņlaikos lauki jau bija kaut cik iekopti. Kādus 120 pūrus labību iz- kūla. Mans tēvs tāpat kā es bija liels grāmatu lasītājs. Kad tēvs vairs ne- strādāja, tad gāja uz Ģibzdes skolu pēc grāmatām."

Meža darbi, mazbānītis

V.K.: "Mežā bija izbūvēts dzelz- ceļš kokmateriālu vešanai. Viens nozarojums gāja pāri par krauju ne- tālu no Liepniekvalka alām."

E.V.: "Mazbānīša dzelzceļu izbū- vēja 30. gadu sākumā. Viena līnija gāja uz Ģibzdi, uz Zākīrbēm, otra uz Liepniekiem. Mazbānīša otrs gals bija uz Plintiņiem un Stendi. Bija vairākas krautuves: Zākīrbu, Trīsītūra, Bulle- nes, Aizkalnu un Ķoķu. Vietējie strā- dāja krautuvēs un gateros, piemē- ram, Alfrēds Reinhols. Ar rokām lādēja iekšā vagonos."

A.D.: "Ziemā daudzi vietējie gāja pēlinā mežā. Izzāgēja un ar zirgu iz- veda. Sākumā, kamēr vēl nebija uz- būvēts mazbānīša ceļš, koki bija tālu jāved. 1933. gadā izbūvēja līniju līdz Langmanim [Mazliepniekiem], no mū- su mājas kādi 2 km garumā gāja. Do- māju, ka dzelzceļu būvēja bezdarbnieki. Pie Dīzīla valka, mēs tā to valku saucām, bija kādus 12 m augsts koka tilts. Valks sākās pie Valpene kai- piem un tecēja gar Knūtiņiem, Spice- liem, — tas valks jau ir joprojām. Mums, puikām, bija bail iet pāri til- tam, bet kaut kā uz ceļiem pārrāpo- jām. Pa apakšu arī netika iet."

Skolā gāju Ģibzde — taisnā līnijā gar Zvagvēriem. Pa ceļam bija tāda kā bāka meža ugunsgrēku vērošanai. Tur bija arī milzu krautuve. Bija ga- teri, zāģēja baļķus. Tanī laikā apālko- ku tā nešķurēja prom kā tagad. Cen- tās sastrādāt dēlos."

Es arī daudz gāju mežā, sākot no 14 gadiem. Nopelnīt vajadzēja. Pava-

saros bija papīrmalka jādrāž. Lielākie brāļi gāja lādēt vagonos. Papīrmalku neveda prom ar visu mizu, bet ar slīmestu nodrāza pāris milimetrus nost. Nedrīkstēja palikt ne mazākā mīza klāt.

Pavasarī piepelnījāmies, mežus stādot. Lai arī nebija pastāvīgs darbs, mēnesī labi sanāca. Toreiz daudz stādīja. Pa trim dienām jau labi no- pelnīja, jo dienā varēja nopelnīt pāri pa trim latiem.

Vācu laikā strādāju uz dzelzceļa pie iekraušanas vagonos, sākumā Vādzerē, vēlāk biju padots Stendei."

V.K.: "Bānītis gāja apmēram līdz 1960. gadam."

Amata meistari

A.D.: "Brālis Kārlis bija kurpnieks. Ne tikai Vādzerei, bet arī Valpenei. Ne visi gribēja gatavos apavus. Viņš pats taisīja un laboja arī. Prieķi kur- pju virsām es cik reižu braucu uz Talsiem pakal! Zābakus un kurpes taisīja. Pie viņa brauca pēc gataviem apaviem. Vēlāk Kārlim bija sava ista- ba, kur strādāt. Hromādas zābaki maksāja 40 latus. Tā bija puša mēne- ūja alga, bet vālkāt varēja desmitiem gadu. Brālis bija dzimis 1909. gadā, un sākumā viņam Plintiņos bija tel- pas, laikam īrēja. Man liekas, ka tur viņam draugi ar dzeršanu traucēja."

E.V.: "Tēvs bija laukstrādnieks un arī amatnieks. Pats ādas ģērēja un pastalas taisīja, pina grozus, taisīja kipīšus, izkapšu un grābekļu kātus, bišu stropus, zārkus. Lielajā istabā vienmēr stāvēja zārki. Mājas bija ēvelbenķis. Viņš arī taisīja un remontēja mucas. No Dundagas spīrta brūža vietējie saimnieki veda tā sau- camo draņķi — lopiem. Tēvs taisīja vātes, kur draņķi salikt. Arī tēva tēvs bija amatnieks.

Vecaistēvs Mikelis arī bija amat- nieks. Un dziednieks. Mācēja izvil- ktas kājas lopiem ievilkst un cilvē- kiem ar'. Vārdi arī laikam bija."

A.R.: "Ciemā bija skroderis, jumtu un ratu meistari, kurpnieks. Bet bija jau tā — katrs pats prata galdnieka darbus, ar cirvi un ēveli apieties. Tēvam bija 15 bišu saimes, un pats bija visas mājiņas un rāmīšus uztaisījis. Koka baļķas un mucas — visu paši taisīja."

KARA GADI

A.R.: "Vācieši staigāja apkārt un meklēja partizānus un viņu atbalstī- tājus. Pie kaimiņa bija ieradušies partizāni, un kaimiņš atveda viņus

■ Ap 1940. gadu. Emma un Kārlis Jankevici ar bērniem Elzu un Egonu.

Foto no E. Vēbergas albuma

Es nesu apkārtrakstu. Kannikiem bija skaista stiklotā veranda. Knūtiņos bija mūra stallis."

Alfons Reinhols, dz. Anažos 1933. g.: "Lielākie saimnieki bija Knūtiņi, Spiceļi, Dīžķiri, arī Anaži un Zvagvēri. Kas nu mežā par dižām saimniecībām var būt!"

V.K.: "Mūsu māju dīķis manā bēr- nībā bija tik liels un dzīļš, kas no tā ar tīkliem zvejoja karūsas un karpas. Trim vīriem vajadzēja turēt! Peldē- ties arī varēja. No ceļa puses bija diezgan baltas smiltis, un no dīķa iztecejā līču loču upīte. Malās auga mēlnalkšņi, saknes bija pārliekušās pāri, un vēžu bija loti daudz.

Tālāk pletējis Liekņu plāvas. No Valpenei visas plāvas ar grāvjiem bija sadalītas, ik gabalā šķūnītis — katram saimniekiem. Ziemā, kad grāvji aizsala, tad bērniem bija laime — varējām slidot, izslidojām gan- drīz aiz Plintiņiem. Tecēja arī upīte, ko mēs saucām par Dzegužupīti, jo krastos ziedēja loti daudz dzeguž- bumbu. Tā upīte ietek mežā, vēl sa- vienojas ar citām un iztek pie Liep-

Valpeni. Uz Ģibzdi arī gāja diezgan labs ceļš. Dzīvojām bez elektrības, iztīkām ar petrolejas lampu. Mums bija 6 ha aramzemes, pavīsam platī- ba — 27 ha. Krūmi arī bija.

Ozolmežos dzīvoja Vaivodi, ienācē- ji no Latgales. Runāja latgaliski, bija grūti saprast. Vecā saimniecīte: jums mājas osniņi ir, vai nevarētu man arī iedot? Izrādās, jasmīnu pra- sīja. Arī Ķoķos dzīvoja latgalieši Stari, tur ieprecējās Anažu meita. Pēc tam kad Starus 1941. gadā izveda, Ķoķos ienāca Meikšāni.

Pa Jāniem līgodiņi staigājām

arī pie mums, mežmalā — lai vienam nebūtu tik daudz jādod ēst. Tēvs aizgāja uz mežu partizānus apraudzīt, es līdzī. Mūsu plavā sienšķūni bija apmetušies kādi trīs, izbēguši zīdi. Tepat pie *Jumariem* viņi raka smiltni un veda pa mazo dzelzceļu. Kaut kā bija izmukuši, un es viņus, ganos iedams, biju ieraudzījis. Krievu partizāni prasīja, vai tūvumā nav kādi sveši cilvēki, un es izstāstīju. Nu krievi uztraucās, ka tie piesaistīs vāciešu uzmanību, un gribēja ūdus nošaut. Tomēr nenošāva vis.

Vācieši gan pa mūsu istabgalu šaudījās. Bijā arī ko šaut, un beigās paši no sevis izbījās. Tas bija kara pēdējā ziemā, svētdien — pusdienlaikā. Bijā atnācis izmucis leģionārs un ēda pusdienas. Uzreiz ierauga, ka brauc trīs vācieši. Atstāj mēteli un pa otru galu ārā, divsimt metru līdz mežam. Divi vācieši ienāk, trešais

palielk ārā. Tas ierauga, ka viens bēg, un šauj pakāl. Tie ištabā nesapro, kurš uz ko šauj. Nolaida automāta kārtas pa istabgalu. Par to, ka svešais te bijis, vācieši neko daudz neteica. Tēvs sacīja, ka nezinot, kas tāds bijis, priekšās drēbes.

Citrez tēvs kārtīgi apmānīja vāciešus. Vācieši zināja, ka partizāni staigā apkārt. Vāciešu armijā bija arī ukraini, tie krieviski runāja. Šie, pārģērbusies privātās drēbēs, gāja pa mājām, prasīja ēst un tēloja partizānum, lai noskaidrotu iedzīvotāju atlieksmi. Jaunanažos viens Dinsbergs tā iekrīta. Vācietis, tēlodams partizānu, palūdz salabot zābaku. Kārlis, Arvīda brālis, bija kurpnieks. Kā nelabos? Salaboga. Vācieši viņu par to saņēma ciet un vēlāk Talsos nošāva.

Vienreiz pie mums arī ienāca trīs viltus partizāni. Uzliek karti uz galda, prasa, kur vācieši atrodas. Tēvs

kaut ko pasaka. Laikam prasīja arī nomazgāties, vai ēst — neatceros. Un aizgāja. Tēvs otrā rītā pa tumsu uz Dundagu prom — žandarmērijā paziņot. To jau saimnieks vareja pateikt, vai cilvēks patiesi vairākus mēnešus dzīvojis mežā, vai tikai napat pārģērbis drēbes un tēlo partizānu. Tā un tā, izstāsta komandantam. Vācietis izprasījis, kā šie izskatījušies, uzsītis uz pleca — *gut!* — un brauc mājās! Varbūt viens otrs vēl tā iekrīta kā Dinsbergu Kārlis. Vēlāk, kad vācieši nēma nost kartupeļus un graudus, mūs neaiztika. Ja iebrauca, tad, uzzinājuši mājvārdu, brauca tālāk. Varbūt bija dota pavēle mūs kā savējos neaiztikti.

Krievu partizānu uzvārdus vēl tagad atceros. Viens bija Volodja Avzins, no Krievijas latviešiem, otrs, jaunais, ko paši krievi saņēma ciet, bija Sirotkins. Vācieši partizānu

bunkuru bija uzgājuši un vienu sašāvuši. Tas bija radists. Tepat 4 — 5 km attālumā mežā viņi dzīvoja. Lielsalu purvā desants bija izmests, pie Ķibzdes — Cīruļu ceļa bija bunkurs. Dzīvi laikam palika visi.

Trīs četri viņi bija, tādi kā izlūki. Centās savākt ziņas un nosūtīt savējiem. Netālu strādāja karagūstekni, tie vēlāk aizmuka pie partizāniem, tad kopā bija ap astoņi, desmit.

Legionā iesauca Jāni Dinsbergu, kas pēc kara nonāca amerikāņu zonā un vēlāk nokļuva Austrālijā. Pirms dažiem gadiem viņš bija atbraucis, pie mums arī ienāca ciemus. Mans pusbrālis Ēriks Reinholcs karā krita.”

A.D.: “No vācu armijas mani pāsargāja tas, ka 1944. gadā izslimoju plaušu karsoni. Man gan ar partizāniem saņēma ciet, es trīs vai četrus mēnešus Talsos bunkurā nodzīvoju. Brālis bija kurpnieks, viņš bija palī-

dzējis it kā partizāniem kādus apavus salabot. Brāli saņēma pa priekšu, pēc trim dienām mani. Es līdz pat kapitulācijai biju Talsos. Mūs aizveda uz Fabrikas ielu, kur bija moku kambari. Mūs veda darbā, bija jātaisa bunkuri. Drusku apsargāja, bet mukšana mums nebija prātā. Ja būtu griējuši, būtu arī izmukuši. Bet brāli vācieši nošāva.”

Alnis Auziņš

Autors pateicas ar atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, A. Dinsbergam, V. Jankeviciem, V. Kuklei, A. Reinholcam, B. un V. Šenkeviciem, E. Vēbergai.

Nobeigums nākamajā numurā

Svešās zemēs esot jauki

Ungārijas iespaidi

Pirms Jāniem piecas dienas Ungārijā pavadīja **Andris Kojro**. Lūk, mūsu pašvaldības izpilddirektora stāstījums.

Braucieni rīkoja un finansēja Latvijas pašvaldību izpilddirektori asociācija. Tā galvenais mērķis bija noslēgt sadarbības līgumu ar Ungārijas pašvaldību izpilddirektori asociāciju. To arī paveicām, un iespējams, ka tuvākajā nākotnē ungāru speciālisti apmeklē Latviju.

Iepazīnāmies ar dažāda līmeņa pašvaldībām, sākot ar galvapslētu Budapeštu un beidzot ar laukiem. Ungārijā pavisim ir 3200 pašvaldības, 1800 izpilddirekcijas, 168 novadi un 7 reģioni. Tur noris līdzīgs process kā pie mums, un ungāri stāsta, ka valstī varētu izveidoties līdz 250 — 300 novadiem. Ja apvienojas desmit pašvaldības, tad izpilddirektors ir kādās septiņas vai astoņas, tātad viens aptver vairākas teritorijas.

Galvapslētā ir divi miljoni iedzīvotāju un 20 rajoni. Vispirms iepazīnāmies ar pašvaldībās darbu vienā Budapeštas rajonā. Visumā tas notiek līdzīgi mums. Ir vēlēti deputāti, komitejas, izpildvara. Ungārijā īpaši ievēro mazākumtautības vēlmes, pat dod ie-

spēju veidot savu pašvaldību, ja ir noteikts cilvēku skaits. Ungārijā viena šāda pašvaldība izveidota čigāniem.

Visas pašvaldības izvietotas vēsturiskās mājās, saglabājot seno arhitektūru. Toties īsti mūsdienīgs ir aprīkums sēžu zālē, balsojumiem. Deputātiem paredzētas ložas, žurnālistiem — atsevišķas ložas. Ievērojām izcilo apgaismojumu, ko panāk ar ļoti lielu spuldžu skaitu. Mēs esam taupīgāki!

Arī mazākās pašvaldībās, novados darbs visumā ir līdzīgs. Vienā novadā apmeklējām muzeju. Tajā atspoguļoja bijušo pamatiedzīvotāju jasu dzīve, pilsētas vēsture. Redzējām senlaicīgas vīna spiedes.

Ciemojāmies laukumā pašvaldībā ar 3000 iedzīvotāju, kas mums gan nešķita lauku pašvaldība. Tā bija ieguvusi Eiropas balvu par ziediem bagātāko pilsētiņu. Tiešām redzējām daudz ziedu un veidojumu no augiem.

Salīdzinot attīstības nodaļas, Ungārijas pašvaldību attīstības nodaļā ie-

tilpst arhitekts, dažādi plānotāji, būv-

valde — tātad diezgan līdzīgi mums.

Salīdzināt ir derīgi. Tas pamudina strādāt tālāk.

Līdztekus pašvaldībām nedaudz ie-

pazīnāmies ar galvenajām nozarēm — lauksaimniecību, augkopību, tūrismu.

■ Varoňu laukumā Budapeštā
■ Vīna kiosks no vīna muzejas.

Foto no A. Kojro albuma

kalnā. Tas bija aizraujoši — mati plīvo, krietiņi dārgāks. Bijām arī vīna pagrabā. Mums, latviešiem, vairāk pie sirds gāja saldie vīni, pussausos un skābos atstājām ungāriem. Man Ungārijā rādās aforisms: lai vīns neklūst par kāli tev, bet tu būtu karalis vīnam!

Viesnīcā nedaudz dabūjām nogaršot saldos kīršus. Tie jau bija gatavi, bet neredzējām, ka pārdotu, izņemot vienu lielveikalu.

Dzīvojām Balatona ezera krastā. Ezers ir 70 km garš, 3 km platākajā vietā. Tas ir kūrorta rajons, un mēs pārliecīnājāmies — daudz kas atkarīgs no laika apstākļiem. Ūdens temperatūra bija 22°C, gaisa — 23°C, bet tūrisma sezona vēl nebija sākusies. Tur tas šķiet par aukstu...

Visā ceļojuma laikā pārliecīnājāmies, ka mūsu kaimiņzemēs lauki ir vairāk kopti un apsēti, pārsvarā ar ziemājiem, arī Polijā un Slovākijā, par Ungāriju nemaz nerunājot. Braucot garām Ungārijas laukiem likās — ja labībai uzliktu cepuri, tā nenokritīs...

Par to, ka tiešām esam iestājusies Eiropa Savienībā, vislabāk pārliecīnājāmies, šķērsojot robežas. Rindu vairs nav, viss notiek bez aizķeršanās.

Paldies mūsu pagasta padomei, kas atmaksāja uzturēšanās izmaksas Ungārijā!

Uzklausīja Alnis Auziņš

iepilda līdzi nemšanai. Arī pašas pārdotuves bija glīti veidotās, iekārtotas bijušajās vīna mucās. Vīna cenas — no 2 līdz 3 latiem par litru. Tokajietis, ko Ungārijā godā par vīnu karali, gan

steņa tornis, kam līdzās atrodas 1968. gadā celts piemineklis, kas velīts pirms 500 gadiem notikušām brīvības cīņām. Īpatnējs arhitektūras veidojums ir Tirānas opera. Jauka ir viesnīca, kurā dzīvojām un kurā notika arī konference. Iekšpusi gredzno skaists dārzs ar peldbaseinu.

Izdarot īsu kopsavilkumu: šādās tikšanās reizēs ļoti svarīgi ir nodibināt jaunus sakarus un izmantot izdevību atgādināt par savu valsti. Tu centos man atvēlētājā uzstāšanās laikā izdarīt, pieminot arī Dundagu un mūsu topošo bērnu centru.

Uzklausīja Alnis Auziņš

■ Piemineklis Albānijas brīvības cīnītājiem
Foto no V. Randes albuma

lēni septembrī laikus atkal varētu saņemt brīvpusdienas, vecākiem jau jūlijā beigās vai augusta sākumā jādeklarējas sociālajā dienestā.

Vientulājiem pensionāriem ir piešķirts pabalstus malkas iegādei. Tāpat kā katru gadu ir iespēja pabalstu saņemt naudā. Kam nepieciešams, kāt piederis malkas atgriezumu (špriku) kravu.

Ir arī pārmaiņas mājas aprūpētāju darbā. Aprūpētājiem iesakām ierasties sociālajā dienestā, lai veiktu grozījumus ligumos.

Apsekojot daudzas ģimenes pagastā, diemžēl jāsecina, ka daudzviet līdzte-

kus trūkumam vērojams liels slinkums. Var saprast nabadzību, bet grūti attaisnot nemazgātas dzīvojamās telpas un traukus, nehigiēnikus apstākļus utt., kas ir daudzū ģimeņu ikdienas. Dosim pretvaru trūkumam ar čaklumul!

VSPC darbinieki, kas saistīti ar zupas vīrtvi, no sirds pateicas z/s Novakari īpašniekiem par lielo palīdzību zupas vīrtuves darbības nodrošināšanā!

Priecīgu Jāņus un arī pēc svētkiem labu veselību vēlot — VSPC vadītājs un sociālā dienesta darbinieki

Jauns pagrieziens sociālajā darbā

Ar Dundagas pagasta padomes priekšsēdētāja **Gunāra Laicāna**, sociālās komitejas un deputātu izpratni un atbalstu šogad VSPC budžetā tika iedalīti līdzekļi, lai izveidotu trīs speciālistu sociālo dienestu.

Valsts normatīvajos aktos ir noteikts, ka līdz 2008. gadam uz katriem 1000 iedzīvotājiem jāstrādā vienam sociālajam darbiniekam.

No 22. aprīļa VSPC vada ārsts Valdis Rande. Sociālo darbu pārzina Dace Auziņas izdomu un darboties gribōšu

bērnu palīdzību top bērnu dienas centrs Mājās.

Visi speciālisti pieņem VSPC telpās katrai dienai jums izdevīgā laikā. Ne-skaidrības gadījumā par sociālajiem jautājumiem varat zvanīt pa telefoni 3232306.

Mācību gads ir beidzies, un atkal gādām sabiedriski derīgajos darbos skolēnus, kas šogad no pašvaldības ir saņēmuši brīvu ēdināšanu. Darbiņos varēs iesaistīties no 5. jūlija. Katru rītu pulksten 9.00 skolēnus gaidīsim pie pagastmājas. Darba ilgums — trīs darba nedēļas, katru dienu četras stundas. Lai sko-

Aizgāja dundadznieks Latvijā tālu

Bagāts cilvēks Jānis Apsītis

Apbrīnoju kolēgus, kas pēc vienas tikšanās reizes ar cilvēku spēj uzrakstīt izsmēlošu rakstu. Bet gadās jau arī aprakstu varoni — īstas medusmaizes rakstītajam. Klausoties Jāņa Apsīša stāstījumā, uzreiz sapratu — mans uzdevums ir nesabojāt mantu, kas ierakstās diktofona lentē. Protams, te, uz papīra, atspoguļosies nelielā daļa no lielas, garīgi bagātas personības.

— Kādas ir jūsu bērniņas atmiņas?

— Jaukākie un saulainākie gadījumi. Aptiekā, pēc tam tā saucamajā *Pufūkciemā*. Augu vecāku un citu tuvinieku mīlestības apņemts. Man fantastiski paveicās piedzītīt īstajā laikā un vieta, īstajā ģimenē. Klūt tādam, kāds es esmu. Ja būtu iespēja pagātnē kaut ko grozīt, es negribētu mainīt neko. Tie nebija viegli laiki, taču mūsu labsajūtu jau tik daudz neveido aptverošo mantu daudzums. Galvenais ir cilvēki līdzās, vecāki, viņu draugi. Man lieliski paveicās, ka blakus dzīvoja Jānis un Lidija Siliņi, vieni no brīnišķīgākajiem cilvēkiem, kādus vispār laimējies saastapt. Kopā svinējām dzimšanas dieinas, Jauno gadu, Jāņus. Es viņus izjutu kā krusta vecākus, kā cilvēkus, no kuriem mācīties.

Tādu bērniņu var tikai veļties. Labestība mani ievirzīja turpmākajam. Būtībā jau mēs katrs esam ar savu kodu, tomēr bērniņa daudz ko spēj attīstīt vai arī sagraut. Es nedomāju, ka piedzīmstot uzreiz kāds ir ar traģiskas personības, noziedznieka zīmogu. Daudz kas ir veiksmes vai neveiksmes sekas, likteņa izvēle. Tie cilvēki, kas apkārt, lielā mērā nosaka mūsu tālāko ceļu.

Vēl man ir fenomenāli laimējies piedzīvot vēsturisko pārvērtību laikus. Agrā jaunībā likās, ka nekas ne-mācīsies.

— Ka Padomju Savienība ir un būs mūžīga?

— Ja tagad kāds apgalvo, ka viņš toreiz jau zinājis, kā Latvija iegūs bīvību, tad man gribas pasmaidīt. Diez vai pat tik pārliecīnās cilvēks kā Ei-nars Repše toreiz īsti saprata, kā tas var notikt. Bet bērns par to nedomā, viņš bauda dabu, draugus, spēles.

Pusaudža gados man pasaules uz-būvē bija skaidra. Iekšējo protestu paudu tā, ka, skatoties sporta pārrai-des, sāku turēt īkšķi par visām ko-mandām, kas spēlēja pret PSRS.

— Tagad ne mazāko atlieku no tā nav saglabājies?

— Nē. Tagad es reizēm pat esmu par Krieviju. Tas ir kas cits. Turklat man ir sava un visai plaši piederze. Vairākums puišu pavadija divus gadius padomju armijā, bet es — piecus gadus Ķe-ningradas augstskolā. Tur satikos nevis ar praporščikiem, kam astoņi vārdi no desmit ir ar matu, bet ar pilnīgi citiem, inteliģentiem cilvēkiem. Krustām šķēršām iepazinu vēsturisko centru. Darbojās Baltijas stu-denti apvienībā *Baltikum*. Gājām pa Pēterburgu, dziedādami latviešu dziesmas.

Domāju, ka cilvēki pēc būtības ir vienādi. Tā ir īpaša cilvēku daļa, kas spēj radīt, sakopot enerģētisko staro-jumu sevī, paši no tā baroties un ie-svārstīt arī neitrālos.

— Cik apzināta bija jūsu profesijas izvēle?

— Tēvs bija galdniekmeistars, pa vasarām es pats strādāju, iepazinu koku. Jau bērniņā taisīju koka ieročus. Tā bija sakritība.

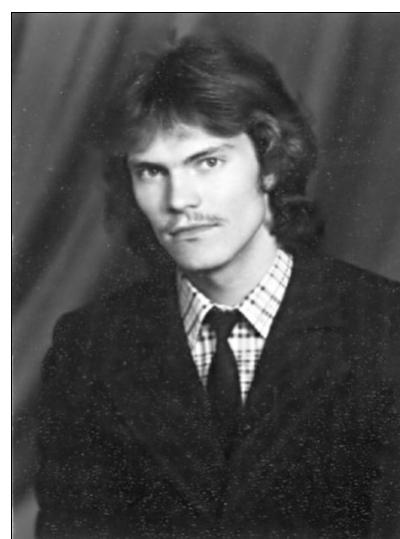
Gribēju iestāties LLA, bet man bija laba liecība un man piedāvāja studēt Ķe-ningradā. Bez konkursa, nokārtojot iestājpārbaudījumus Jelgavā. Es pie-krītu.

Galu galā augstākā mācību iestāde nozīmē tikai prāta treniņu un mērķi.

tieciņas attīstīšanu. Zināšanas ir teorētiskas, prakse — tas ir pavisam kas cits. Cilvēku pārsvārā sagaida ikdie-nišķas lietas. Stratēģiskais, sarežģītais vienreiz ir jāizsmadzejo un tad jāiste-

— Vai tā arī bija veiksmīga apstākļu kopsumma, ka tapa tas, ko tagad sauc par KUREKSS?

— Piecdesmit procentus nosaka veiksmi, piecdesmit — paša veiksmī-ga līdzdarbošanās. Veiksmi ir tā, ka manā celā negadās šķēršļi, ka satieku pareizos cilvēkus — godprātīgus, ne krāpniekus, ka neklūdos, lai gan kļū-

■ Vidusskolas laikā.

Foto no Jāņa Apsīša albuma

dīties var ikviens.

Paldies Dievam, man nav bijusi jālauza galva par lielu mantojumu. Esmu ļoti pateicīgs vecākiem par man iedoto garīgo mantojumu, par izkopi-to loģiku. Mani nekad neietekmēja ar fiziskiem sodiem, vecāki vienmēr vēr-sās pie manas apziņas. Un tā atkal ir veiksmi.

KUREKSS... Tas arī nenāca pats no sevis. Septiņus vai astoņus gadius strādāju Dundagas MRS, valsts uzņēmu-mā. Tad nāca pārejas laiks. Daļa cilvēku centās sagrabt pēc iespējas vairāk. Tiem dažiem, kas negribēja tajā pie-dalīties, vietas neatradās. Bet pat šķietamās neveiksmēs slēpjās sava tiesa filozofisku atziņu, kāpēc tā noti-cis. Ja spēj no tā mācīties, tas ir iegu-vums. Man nesaskaņas ar toreizējo priekšnieku samilza tik lielas, ka da-būju aiziet. Tad man vien iekšā vārijās, bet tagad man jāpasaika paldies. Ja būtu tur palicis, būtu ieguldījis visu enerģiju — un bezcerīgi. Bet man pavērās iespēja ar Britu padomes starpniecību piecas nedēļas Anglijā mācīties menedžmenta kurso. Tas mani uzlādēja, pavēra citu redzesloku. Kopā ar brāli nodibināju savu firmu. Darijām visu ko: izplatījām kok-apstrādes mašīnas un mehānismus, pārdevām cukuru, benzīnu, ko vien var, lai noplīnītu sākuma kapitālu. Tad atkal gadījās sastapt īstos cilvē-ku, un radās idejā par uzņēmumu, ko tagad pazīst kā KUREKSS. Arī fantastiski veiksmīgs laiks! Toreiz kokap-strādes tirgū valdīja pilnīgs tukšums, ar nedaudz uzņēmības un saprāta varēja izdarīt labu uzrāvienu. Tagad tas būtu daudz grūtāk. Stundas ne-skaitīju. Un atkal — vairākums sastapo-to cilvēku izrādījās godprātīgi.

Tālāk — viens, kas jāpiedzīvo ikviens

biznesā. Iekšēja pārkartošanās. Kad tirdzniecība sevi izsmēlusi, jāsāk ra-žot. Un tad jau ir kā vāveres ritenī. Tīrgotājs varbūt var apstāties, kādu laiku neko nedarīt. Ražotājs tā nevar. Mērogi aug. Pārnestā valodā izsakoties, jāraugās, lai augot spētu drēbes nomainīt. KUREKSS nozīmē Kurzemes eksports. To es izdomāju. Šo vārdu var izrunāt visās valodās un reizē tas rak-sturo mūs — kur atrodamies un ko darām.

— Reizēm lielām personībām māksla grūti tādēļ, ka šķiet, viss sa-niegs, grūti vēl tālāk progresēt. Vai jums ir nemītīgs dzinulis turpināt?

— To, vai mums ir vai nav intere-santi, paši vien nosakām. Esmu pa-sietiekams cilvēks, man arī vienatnē nekad nav bijis garlaicīgi. Man pat grūti iedomāties, kā cilvēkam var būt apnicīgi. Ir tik daudz visa kā, ko darīt! Es tagad labprāt nedēļu vai pat mēne-si tikai sēdētu un lasītu grāmatas. Bērniņā veicās ar labu mājas bibliotē-ku, un, paldies Dievam, nebija datoru un video.

Man ir tāda teorija. Cilvēki tāpat kā nedzīvās pasaules lietas ir dažādi. Ja tā var teikt — ir cilvēki, kas nāk no zemes, ir tādi, kas no uguns, kas no gaisa, no zvaigznēm. Tie, kas nāk no zemes, ir smaņējāki, mazkustīgāki. Tas arī nav nekas slīkts, turklāt šiem cilvēkiem nav katrā ziņā jābūt zem-niekiem. Runa ir par gara pasauli. Sevi vairāk jūtu it kā no ūdens vai arī no elementiem, kas virs zemes. Man domas brīvi klejo no vienas uz otru, es neiecielojus uz kaut ko vienu, es spēju pieņemt jaunas vēsmas ar inte-resi. Un arī tāpēc nav garlaicīgi! Vienmēr pastāv iespēja kaut ko darīt citādāk. Virsotni var sasniegt uz vienu brīdi, tas ir viens punkts, pēc tam cilvēks vai nu sarez vēl ko citu, vai sāk slīdēt lejā. Man šis jautājums ne-maz nav svarīgs. Pat ja es nedarītu to, ko savā praktiskajā darbībā daru, man nerastos interešu trūkums. Ir tūkstošiem virzieni, kuros izpaus-ties. Protams, ir jautājums — vai uz-drīkstamies, vai noticam paši sev?

— Vai, lai kļūtu par labu uzņēmē-ju, tāpat vajadzīgs talants, kā, piemē-ram, lai kļūtu par dzejnieku vai komponistu?

— Pazīstu cilvēkus, kas ar vājiem trijniekiem pabeiguši skolu, bet ir ļoti veiksmīgi biznesā.

— Kas varētu mulsināt viņu pazi-ņas...

— Biznesa būtība, formula ir ļoti vienkārša. Vai nu kaut ko nopirk lētāk un pārdot dārgāk, vai kaut ko saražot lētāk un pārdot dārgāk. Jāprot

■ Pie ūdeņiem.

Foto no Jāņa Apsīša albuma

na. Ja māksliniekam nav Dieva dzirksts, tas ir grūti. Kas ir tā saucamā apskaidrība, atklāsme, kaut vai lielās idejas, kas reizēm iešaujas galvā? Tā ir pieja Visuma informatīvajam lau-kam jeb — Dieva prātam. Mēs zinām klasisko nostāstu par Nūtonu. Varbūt viņš gadiem mēdza apsēsties zem ābeles, domādams par gravitāciju. Un tad uzkrīt ābols un nāk apskaidrība. To es pieskaitu brīnumiem. Tie vai nu ir doti cilvēkam, vai nav. Vai 17. gs. cilvēks pats spēj iztēloties planētu kustību un formulēt gravitācijas būti-

la-ba grība, citiem ir zināšanas un nau-dā, jāmetas kopā! Arī viensētnekiem ir iespēja izdzīvot. Jautājums tikai, vai pilnīgi visu tā var izdarīt. Kaut kādai sadarībāi un sistēmai jābūt, lai būtu drošs par rītdieni.

Latviešu zemnieks ir strādīgs. Es neesu eiroceptīks. Mūs ir uzaicinājuši iestāties logiski domājošo un darboties prasmīgo cilvēku klubā, un tas mums nāks tikai par labu. Lau-kiem tiks finansējums, attīstīsies eko-tūrisms. Eiropā mīt ap 300 000 miljo-nu iedzīvotāju, ja gadā tikai viens miljons atbrauktu šurp un katrs atstātu tikai 100 dolāru, kas tie būtu par ienākumiem! Jāmācās būt interesan-tiem citiem.

— Vai politikā sevi saredzat?

— Cilvēks var doties politikā ar vistīrākajiem nodomiem, bet viņš — viņi — neglābjami nonāk pie īstenības: jāsadarbojas ar citiem, jāiet uz kompromisu ar tiem, kas bijuši vainīgi iepriekšējās bezjēdzībās. Turklat viens no paņēmieniem ir nomelnot pretinieku. Es ticu, ka *Jaunajam laikam* bija viscēlākie mērķi, bet pretvars bija par lielu. Es politikā sevi nerēdu. Ja es par to izšķirtos, tad par mani varētu teikt, ka esmu nojūdzies.

— Ko jums nozīmē Dundaga?

— Vietas apzinu. Saulaino bērniņu un agrīno jaunību. Skolā pastrādātās mulķības un pirmo mīlestību. Šeit taka man nav tikai taka, bet saistīs ar noteiktām atmiņām. Ejot pa Dundagu, it kā šķirstu albuma fotogrāfijas. Tās ir manas saknes, un es tās nevaru un negribu apcirst. Notikumi Dundagā mani neatstāj vienaldzīgu. Atmiņas nosaka manu attieksmi.

— Ko jums nozīmē Jāni?

— Jāni man vienmēr bijuši vieni no visvairāk gaidītajiem svētkiem. Bērniņā man bija divas atskaites sistēmas, Jāni un Jaunais gads (Ziemassvētkus tad īpaši nesvinēja). Bet Jāni man bija pirmājā vietā. Pats esmu Jānis, šķita, manis, mūsu dēļ viss notiek. Mums, bērniem, mamma darīja maizes kva-su, lielie iedzēra kādu alu, sēdējām pie ugunskura un dziedājām dzies-mas. Es arī tagad nespēju iedomāties, ka man Jānos vajadzētu alkoholu, iznēnot alu. Jāņus esmu svinējis vien-mēr, vai lietus, vai auksts. Manī ir saulgrīežu sajūta. Tas varbūt saistīs ar manas dvēseles pagānisko daļu. Jā, mēs esam kristīti, bet saulgrīežu naktī es jūtu savas senās saknes. Man jāsa-gāda saule. Kurinām uguni, lai nelau-tu gaismai pazust. Svarīgs ir arī pirmssvētku laiks — darbi, kas jāpā-dara, sēta jāsakopj. Es pats nekur prom nebraucu, bet svinu Košragā. Tur ir brīvības sajūta. Vienmēr Jānus esmu izjutis kā savus svētkus. Gribētu, lai arī manos bērnos būtu līdzīgas noskaņas.

— Kas jums ir lielākie valasprieki?

— Gleznot un muzicēt. Es tās saucu par skaņu un krāsu meditācijām. Rezultāts ir otršķirīgs, process ir galve-nais. Pēc tā jūtu lielu iekšēju nepiecie-šamību.

— Kas jūs sarūgtina?

— Daudz kas. Kā daudzus — ikdie-nišķi sīkumi, piemēram, nelaikā pār-pīsusi riepa. Bet tas nav nopietni. Grūti pateikt... īsti arī negribētu at-klāties. Dzīve iemācījusi drusku pie-sargātību.

— Un kas īpaši iepriecina?

— Bērnu veiksmes. Mācībās vai kādā nozarē, ko viņi izvēlējušies, pat paši nelielākie panākumi, sevis pār-varārēšana. Arī tas, ka pats spēju sevi pār-varēt un izdarīt to, ko agrāk neesmu varējis.

Alnis Auziņš

Mums ir dzīvības zeme. Augsne des-mit gadus ir atpūtusies no ķimikāli-jām. Kurā attīstītā Eiropas valstī vēl tā ir? Tas ir dažu gadu jautājums, un mūsu ekoloģiskajai lauksaimniecībai iedegsies zaļā gaisma. Ikiens jau tagad pateiks, ka Spānijas zemenes ne-spēj sacersties ar mūsējām. Jāsadarbojas! Vieniem ir zeme un

Ne no maizes vien

Jautāsim?

Jautājumus daudz uzdot bērnībā. Tad viss ir tā vērts, lai izzinātu, izprastu, izpēti, lai tiktu tuvāk. Vienu laiku bērnam visa izziņa notiek aptaustot un pagaršojot. Kad izrādās, ar to ir par maz, tad palīdz acis un ausis. Krietni vēlāk, kad par maz ir arī ar to, bērns apgūst grūto un sarežģito pieaugušo valodu: skaņas, vārdus, izteiksmi, žestus — visu, lai turpinātu izziņu vēl dzīlāk. Tad parādās arī jautājumi.

Pieaugušo attieksme, pacietības daudzums un spēja klausīties nosaka to, cik tālu bērns turpinās izziņu. Vecāki var likt bērnam aizvērties. Vecāki var izslēgt bērnu izziņu. Vecāki var padarīt to neinteresantu. Tad bērns izaug augumā, bet izziņas kārē dzīlumā neiet; viņš tā arī paliek starp mašīnītēm un lellītēm to izturiņas "izziņā".

Tajās rezēs, kad vecāki palīdz bērnam formulēt jautājumus, kad cenšas izprast iemeslus — kādēļ viņu bērns ir nonācis pie tādiem secinājumiem, kad cenšas izprast bērnu nodarbes un izpausmes, atbilstoši kā

dām Dievs viņu bērnu ir apdāvinājis, kad cenšas ieklausīties, kāda ir Dieva griba pie šīs savas radības, tad vecāki var vadīt savu mīlīlu tik būtiskajā izziņas procesā. Bieži ir gadījies redzēt, kā vecāki paši ir spiesti mācīties ģeometriju, algebru, svešvalodas līdz ar bērnu, jo tad tā ir vienīgā iespēja, kā uzlabot bērnu sekmes skolā. Tas pats attiecas uz Dieva izziņu. Tātad ļoti svarīgi ir bērnos ieklausīties. Kad bērns mums ko jautā par Dievu, vai spējam viņa jautājumu uztvert nopietni? Vai bērnu nejautāšana jau nav signāls, ka bērns ir nonācis pie slēdziena: "Manējie šajā jomā

neko nejēdz!" Cik nopietnus spriedums spēj izdarīt bērns, ja vien mēs to sadzirdam!

Kāds 14 — 15 gadus vecs zēns reiz jautāja: "Mammu, kādēļ tu tik daudz laika pavadi prom no mājām?" Mamma atbildēja: "Es strādāju!" — "Kāpēc tu strādā?" — "Kā — kāpēc? Lai noplēniņu naudu!" — "Kāpēc tev ir vajadzīga nauda?" — "Kā — kāpēc? Muļķīgs jautājums! Lai mums viess būtu!... Lai mēs varētu atpūsties?"

Bet bērns klusībā nosprieda: "Visudieni vajag tā mocīties, lai vakara dažas stundas varētu atpūsties... Vai pieauguši visi ir tādi muļķi, vai man vienam tikai tādi patrāpījušies?" Kad pusaudži saka mums: "Visa tā jūsu reliģija ir vienas vienīgas pupu mizas! Tas, ar ko jūs nodarbojaties baznīcā, ir vistīrākais idiotisms!" — gribas bērnam kliegt, likt aplust. Tā ir viena ērta iespēja. Bet ir arī cita. Var jautāt: "Draugs, saki, kā tu pie tāda slēdziena nonāci? Tas ir tik interesanti!" Un šāds jautājums mums atvērs bērnu pasauli. Mīlestības un patiesas intereses pilns jautājums

vienmēr kaut ko atver, ja tikai gribam otru pieņemt ar visu dvēseli.

Arī Jaunajā Derībā ir daudz jautājumu. Tikai 4 evaņģēlijos vien ir aptuveni 390 jautājumi. Tas kaut ko nozīmē. Ko? To, ka tas nav teksts, kuru pietiks iemācīties no galvas. Tā nav tikai un vienīgi mācība. Tas nav tā, kā Dievs nosēdinātu cilvēku skolas solā un tad teiktu: "Nu tad tā! Klausies! Es izstāstišu, kā viss ir īstīnābā." Par laimi, Dievs daudz jautā. Jautājums arī nozīmē risku, ka atbildēs tev to, ko neesi gribējis sagaidīt. 390 jautājumi — pietiek pa vienam katru dienu visu gadu! Papētiet šos jautājumus! Jautājumi Jaunajā Derībā ir tik daudzveidīgi kā visa mūsu dzīve.

Daži piemēri.

- Kā var piedzimt, vecs būdams? (Jn. 3:3)
- Kur mūsu pašu galdu iāzepa puikam tāds spēks un gudrība? (Lk. 4:22)
- Sabatā taču nedrīkst strādāt? (Lk. 6:9)
- Kāpēc Tu esi mani pametis?

(Mk. 15:34)

- Kas no Dundagas var nākt labs? (Jn. 1:46)
- Kur tuvākais veikals? (Jn. 6:5)
- Jautāt var par piederību Meistarām. (Jn. 18:17)
- Nodevību var pārvērst jautājumā. (Jn. 21:15)
- Var bezcerīgi jautāt par patiesību, kad tā stāv acu priekšā. (18. :38)
- Var jautāt ar dzīvu interesu. (Mt. 16:15).

Interesanti ir Bībelei pieiet no jautājumu puses. Kā jautā? Ko atbildē? Vai atbildē? Kā atbildē atklājas jautājā patiesie nolūki? Vai vispār jautā? Varbūt jautā, negaidot atbildē? Varbūt jautā ar nicinājumu? Ar pazemojumu? Vai varbūt ar viltību? Ko jautājam mēs? Ko jautā mums ciņi? Kā? Kāpēc mēs tik maz jautājam saviem bērniem?

Armands Klāvs,
Dundagas ev. luteriskās draudzes mācītājs

Svētki dvēselei un garam

Par labu un vajadzīgu tradīciju kļuvušas Dundagas evaņģēliski luteriskās draudzes dienas — nopietnas un garīgi piesātinātas.

Sestdieni. Svētīga tā diena, kas iesākta ar lūgšanu. Rīta lūgšanu baznīcā vada draudzes mācītājs Armands Klāvs. Kopējas garīgas pārdomas, kopējas brokastis un spēku saņemšana skaistiem svētkiem dienas garumā. Par to, lai viss izdotos, rīkojāti sākuši domāt jau divus mēnešus iepriekš.

Iesākumā bija vārds, teikts Svētājos rakstos. Nav teikts, kas bija pēc tam — mūzika vai krāsa. Draudzes dienu plānā rakstīts — mūzika. Sabiles mūzikas skolas jaunie ērģelnieki, draudzes bijušās ērģelnieces Lias Štrodahas audzēkņi, kā mazi enģelīši aplidojuši skanīgās bazīnes. Jauņākajai septīni gadi, vecākā mācās mūzikas skolas 4. klasē. Pamīšus ar ērģelmūziku — draudzes koris Sandras Cirveles vadībā. Dzied izlīdzināti skaisti, dzirdamas vairākas klātienākušas balsis.

Krāsām jāgaida nākamā diena, kad paredzēta tikšanās ar mākslinie-

ku Māri Subaču, Jura Rubeņa grāmatu ilustratoru. Bet izstādi var aplūkot jau sestdien. Par M. Subača zīmējumiem var teikt: punktiņš, punktiņš, komatiņš, domu zīme, riteniņš, iznāk maziņš cilvēcīņš. Mazais cilvēks, tāds kā mēs, kas meklē Dievu — kā gaisu, kā ūdeni — un pie kura noliecas Varenais Dievs, un cilvēcīņš nemaz nespēj tam noticeit. Bet tā ir! Arī šajās dienās caur darbīgo luterānu draudzi un radošajiem cīņiņiem Varenais ir noliecies pie mums, lai mācītu, kā būt brīvem no verdzības paštēlam un stāvoklim sabiedrībā, no savstarpējā sacensību drudža, kā atvērties paša vienreizībai, vajadzībai sevi dvēseliski pilnveidot. Bez naudas ir slīkti, bet vēl slīktāk, ja nauda kļūst par elku. Elkiem ir tukšs vidus, — šādi uz kāda sava darba uzrakstījis mākslinieks Subačs.

Līdzīgas domas šķetina Lutera akadēmijas docētājs Rolands Eima-

nis. Pēc ļoti prasmīgi un aizrautīgi novadītās diskusijas klātesošie nozīmē pie atziņas, ka īstais prieka avots ir miers. Otra diskusiju tēma — atgādne būt atvērtiem Kristum un būt mācīkļiem.

Tad — tikšanās ar žurnāla *Vides* Vēstis veidotajiem. Arī Dundagā ir šī, savu ceļu ejošā žurnāla cīnītāji, un varbūt pēc tikšanās viņu pulciņš pieaug.

Laiks Luterānu stundai. Uzzinām, ka tas nav tikai radioraidījums, bet misija, kas pirms gadsimta radusies Amerikā. Tagad tās evaņģelisti darbojas 57 valstīs. Misija rīko seminārus un koncertus, reizi gadā Rīgā — kinoforumu, izdod kristīgu literatūru, piedāvā tālmācību, iznomā videofilmas. Arī mums iespēja līdz vēlai naktī dažas noskatīties, turklāt vairākas filmas un laiku paliek draudzes rīcībā. Mājīgā draudzes kanceleja vedina uz domu šo vietu padarīt par savdabīgu kino klubīnu, kur mājas apstākļos ik pa laikam noskatīties vērtīgas kinolentes. Vēl vēlā vakarā kancelejā uzkavējas dažādu pauaudžu un visu Dundagas kristīgo konfesiju pārstāvji.

Pirma diena noslēdzas ar svētbrī-

di un pateicību.

Svētdieni. Draudzes dienu rīkotājiem un vadītājiem rīts sācies jau astoņos. Pēc tam Bībeles stundā kopā ar mācītāju A. Klāvu grupa dažādu konfesiju kristieši turpina apspreist sestdieni iesāktā tēmu par lūgšanu.

Liela daļa ierodas uz dievkalpojumu vienpadsmītos. Svētkus kuplina tālu ceļu mērojusī Aknīstes draudze, un tās mācītājs Andis Lenšs kopīgi ar mūsu A. Klāvu svinīgi vada svētdienas dievkalpojumu. Tāpat kā iepriekšējā dienā svētku noskaņu lieklīki rada Dundagas meiteņu ansamblis — dzidras ir balsis, lieliski skan Rutas Rozenbergas flauta.

Tūlīt pēc dievkalpojuma klausāmies kristīgo dzejnieci un mākslinieci Rutu Štelmaheri. Dzīli pārdzīvotas atklāsmes pārtop krāsainos tēlojumos. Vai var pateikt vēl labāk: "Runāt nerunājot"? Radošo dzirksti tālāk pārņem dzīvespriečīgais Aknīstes draudzes mācītājs ar gītāru, kopā ar saviem jauniešiem nodziedot brīnišķīgu dziesmu. Kas autors? — kāds klausītājs jautā. Neesot zināms. Izrādās, ka autore sēž tepat līdzās — Rutu Štelmaherē! Tas izraisa vispārēju jautājību un aplausus.

Pienākusi kārta Mārim Subačam. Skatītāji daudz taujā, beigās vēl lūdz turpat visu acu priekšā kaut ko uzzīmēt. Šie zīmējumi paliek kā dāvana Dundagas draudzei, tāpat vēl vairāki citi mākslinieka darbi.

Tikmēr jau aparatūru novietojuši ciemiņi no Ventspils luterānu draudzes. Čīgānu ansambla *Celš pie Dieva* koncerts pulcē pilnu dievnamu. Tā drīzāk ir slavēšana, aizrautīga un dežīga, iekustinot arī sākumā atturīgo publiku. Gaiši un priecīgi izskan koncerts un draudzes dienas. Gandrīti ir tālie viesi, dalībnieki, klausītāji, rīkotāji.

Prieks, ka šie svētki ir garīgi piepildīti notikums, kas pacilā dvēseli un iesaista visus Dundagas iedzīvotājus neatkarīgi no viņu konfesionālās piederības, ticības vai neticības. Jauki, ka Dundagā ir vieta kā tuksneši oāze, no kurās smelt spēku visam gadam. Paldies luterānu draudzei! Lai jums spēks, izturība un Svētā gara kļābtūtne arī nākamgad!

Velga Eizenberga,
Dundagas katoļu draudzes vecākā

Izlaidumā

Vidusskolas divpadsmito izlaidums iegāja vēsturē. Par godu centralizētājiem eksāmeniem uz rezultātiem jāgaida vairāk nekā mēnesis, tāpēc 19. jūnijā stiprus papīrus nesaņēma neviens beidzējs. Bet izlaidumu taču ne pārlikt! Meijām jāizsmaržo jūnijā.

Puiši un meitas svētku tērpos, priežīgs satraukums, direktora, klašaudzinātāju un vecāku laba vēlējumi, un ziedi, zied, ziedi... Pa vidu skan *Zaļo piparu* un pašu laimīgo beidzēju skanīgas balsis, turklāt divpadsmitie arī asprātīgi dzīvās bildēs izspēlē savu gājumu no bērnu autiņiem līdz pilngadībai. Palīdes visiem, kas šo izlaidumu sarūpējuši, un vēl jo vairāk visiem, kas audzinājuši, pastrostējuši un neuzkrītoši virzījuši mūsu lolojumus līdz viņu dzīves pirmajam lielākajam slieksniem!

Svinīgās daļas noslēgumā — Dundagas himna, ko šoreiz var dziedāt līdz kāds vectētiņš, kas ir šīs dziesmas vārdu autors. Tad — fotografēšanās un balle.

Nākamajā rītā dzirdu meitu sprizējam: "Manā bijusī klassesbiedrene Lau... Cik savādi skan!" Tā ir. Bet cik ātri šīs izjūtas pāri!

Alnis Auziņš

Manas dvēseles lidojums domās par vēju

(Vairas Kamaras rosināti, *devītie* savas pārdomas, noslēdzot vienu dzīves posmu, pieskaņoja vienotai tēmai — Vējš. Lūk, kādas meitenes izjūtas — sazinātās, nepieķemētās, spilgtas un literāri spožas. Tās izskanēja arī izlaidumā.)

Šajās rindās ir iekļautas manas dvēseles izjūtas dažādos mīklos pēdējās nedēļas laikā. Tā ir kā dienasnārīmata, tikai bez datumiem un citām nevajadzīgām lietām.

Nemiet par labu. Līga F.

Vējš. Nav viegli to raksturot. Reizēm lēns un mierīgs, citreiz neapdomīgi. Arī vējš, kas pūtis mani uz priekšu, ir bijis dažāds. Skaidrā dienā, paveroties tieši saulē, tu neapjaut, ka nāks kāds, kas šo mieru pārtrauks un iesāks ceļojumu tumsībā, kuram galu ieraudzīt nav viegli. Taču esu iepazīnis skaidro, un tevi mīt cerība, ka vēl nāks dienas, mierīgas un spožas. Rudenī vējš tāvā sejā var iesviesīt lapu kā cerību... Un var jau gadīties, ka šī viena cerība ir

izglābusi tavu dzīvību.

Bezvējaina diena. Pilnīgs miers. Tā kai putnu čalas un tāla mašīnas rūkoņi. Visu aizskalo. Paliekai tikai es, lietus un celš, kas mums katram jānojēt. Kādam klusumā, kādam burzmā. Cenu, ka pēc vējainā dzīves ceļa mani sagaidīs kļuss, mierīgs, Saulains nostūris. Lai gan, cik ilgi var sēdēt mierā? Vējš mūsu dzīvīm un varbūt arī laikam pēc dzīves piešķir spēju ritēt.

Bērza zari līgani šūpojas vējā. Nezādāja ir to sajūta? Varbūt līdzīga manai, kad pasaule moka mani ar savu cietīšību. Zari, liekas, sāpēs vaid, kā es rauku, kad mana sirds lūst. Bērza sajūtas laikam ir tādas pašas kā cilvēkam, pasaules sildītam vai sāpinātam. Mana dzīve ir pilna atklājumu, dzīves vējš mani tajos ir iepinīs. Daži skarbi, daži liek smaidīt. Dažreiz grūti piedot vējam to, ka tas man nodarījis.

Sodien vējš manā dzīvē ir vēss. Nē, tas nav vējš. Pasaule ir pazeminājusi temperatūru. Bet kā gan lai izjūt laimi, ja neesi izjūtis nelaimi? Tādēļ es zinu, ka vēsums nav veltīgs. Varbūt visas cerības ir veltīgas, bet cerība ir nezāle, kas nekad neiznīkst.

Vējš neļauj aizmigt, tas dzen tevi uz priekšu visu mūžu, un tu nevari zināt, kurp tas aizpūtis. Gribētos jau sapnot par skaistu, gaišu nākotni, bet nākotnei aizvēlējiem ir neiznīcināma. Gan jau visam šim murgam, ko saucam par dzījēvo tagadnē. Gr

